

Regionaal digitaal soeverein ecosysteem

Prof. Ronald Stolk
r.p.stolk@rug.nl

ECONOMISCHE
AGENDA

NIJ BEGUN

university of
 groningen

jantina tammes school
 of digital society, technology
 & artificial intelligence

Publieke waarden

university of
 groningen

ECONOMISCHE
AGENDA

NIJ BEGUN

Publieke waarden worden bedreigd

- Onze digitale omgeving bestaat grotendeels uit producten van een klein aantal dominante commerciële bedrijven: "Big Tech"
- Geopolitieke beïnvloeding van onze digitale omgeving neemt toe
- Je kan publieke waarden alleen borgen als je zelf aan het roer staat van de digitale omgeving
 - Digitale soevereiniteit

university of
 groningen

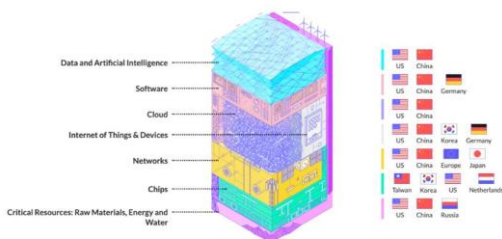

ECONOMISCHE
AGENDA

NIJ BEGUN

The current Digital Stack

The layers

Digitale soevereiniteit

- Juridische en fysieke controle over gegevens en de infrastructuur die deze opslaat en verwerkt
 - Bescherming publieke waarden, privacy
 - Bedrijfscontinuïteit, data veiligheid
- Voorwaarde voor
 - Duurzame economische activiteit
 - Behouden eigen identiteit
 - Nationale veiligheid
- Centraal thema
 - AI Fabriek
 - Regionaal digitaal ecosysteem

university of
 groningen

ECONOMISCHE
AGENDA

NIJ BEGUN

"sovereignty washing"

Microsoft announces new European digital commitments
Apr 30, 2025 | Brad Smith - Vice Chair & President
Introducing OpenAI for Countries

ECONOMISCHE AGENDA NIJ BEGUN

Wat biedt digitale soevereiniteit

Digitale soevereiniteit
AI 2 - 18.12.2025 - 18.12.2025
https://info.nlstartbereikbaar-van-nederland-wereld-op-scheep/seizoen-1/stand-van-nederland-wereld-op-scheep_61afspelen

- Duurzame groei van economische activiteiten
- Bescherming publieke waarden
- Mensgerichte AI

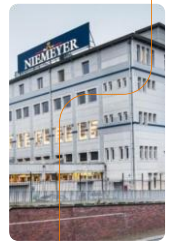

ECONOMISCHE AGENDA NIJ BEGUN

Grootschalige Nederlandse AI Fabriek

- Faciliteit in NL voor meer digitale soevereiniteit
 - Minder afhankelijk van Open.ai, Google, enz
 - Voor onderwijs/wetenschap, bedrijfsleven, overheid
- AI Fabriek bestaat uit twee onderdelen
 - Supercomputer: 2000+ GPU's, alleen voor AI
 - Betrouwbare, grootschalige datasets
 - Expertisecentrum, samen met universitaire groepen
- Locatie Groningen
 - Expertise centrum: Niemeyer
 - Supercomputer: bestaand datacenter

Wat brengt een AI Fabriek

- R&D faciliteit
 - Betrouwbare AI-modellen en applicaties
 - Mens-gerichte AI
- Training en opleiding
 - Studenten, staf, bedrijven
 - Talent behouden & aantrekken
- Duurzaamheid
 - Innovatief datacenter design
 - Datacenter is opleiding & onderzoek faciliteit
- Impact
 - Vestiging AI-bedrijven, brede welvaart
 - Groningen: voorloper digitale soevereiniteit

Waarom Noord-Nederland

- Uniek ecosysteem
 - Innovatieve IT/AI bedrijven en startups
 - Compleet palet IT/AI opleidingen (MBO/HBO/Universiteit)
 - Brede, technisch georiënteerde, universiteit en UMC
- Digitale soevereiniteit
 - Bestuurlijke visie
 - AI Fabriek
 - Economische en sociale agenda's Nij Begun
- Grote overheidsdiensten als belangrijke (toekomstige) gebruikers
 - RUG en gemeente Groningen hebben concrete ambities
- Voorzieningen
 - Beschikbaarheid stroom
 - Ruimte voor bedrijven en wonen

Waarom regionaal digitaal soeverein ecosysteem

- AI Fabriek te innovatief voor veel MKB bedrijven
 - Grote stimulans en richtinggevend
- Ecosysteem: **digitaal soeverein software/AI**
 - Bedrijven, kennisinstellingen, overheidsinstanties
 - Mensgerichte AI
- Nu al veel software/AI activiteiten in de regio, maar versnipperd
 - Coördinatie gevraagd door partijen
 - Gerichte innovatieprogramma's gewenst

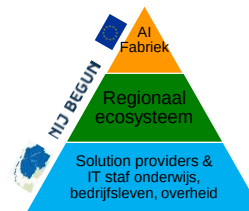

Kenmerken regionaal ecosysteem

- Digitaal soeverein, software/AI
- Soevereiniteit is een eigenschap van Noordelingen
 - Eigenzinnigheid is een van de kernwaarden van de stad Groningen
- AI Fabriek & lange geschiedenis van software ontwikkeling
 - Voorbeelden: GN-IX, Internet Valley
- Sterke bestuurlijke samenwerking
 - "Small town entrepreneurial ecosystem"
- Bottom-up benadering
 - Actief bestaand ecosysteem – maar versnipperd

Drie levels van expertise

- Innovatie, grootschalig, cutting edge
SURF/TNO/AIC4NL/SN
- Coördineren, communicatie, marketing, human capital agenda
AI hub, EDIH, SN, Niemeyer, COTN, Founded, CSN, Ruby, ...
- Uitvoeren, helpdesk, opleiden

Organisatie

- Klein directieteam
 - 4-5 fte
- Stuurgroep (RvT bij separate stichting)
 - Nationale, inhoudelijke, bestuurders
- Uitvoeringsorganisatie
 - Eén groot team van bestaande initiatieven
 - Werkzaamheden op basis van huidige taken/financiering
 - Gemeenschappelijke digitale omgeving
- Huisvesting in Niemeyer
 - "Clubhuis" van het ecosysteem

Directieteam ecosysteem

- Coördinatie
 - Afstemmen, waarde-ketens opbouwen, witte vlekken invullen
 - Marketing, (inter)nationale samenwerking
 - Platform voor business developers van regionale partijen
 - Samenwerking met AI Fabriek voor derde lijn ondersteuning
- Opleiding/training
 - Nationaal onderwijsprogramma Bach: "Soeverein & veilige AI/software"
 - MBO, HBO, WO & nabijbscholing (LLO)
 - Specifieke trainingen / master classes
- Bekostiging
 - Innovatieprogramma's EA Nij Begun: digitale projecten uit alle thema's
 - Mede-aanvrager landelijke en Europese subsidies
 - Cultuur programma, ondersteuning onderlinge communicatie en marketing

Toekomst

- Noord-Nederland voorloper Digitaal Soevereine software/AI
- Gezamenlijke doelen, ontsnipperen
 - Resultaten vandaag: coördinatie, marketing, infrastructuur
 - Resultaten morgen: kennis
 - Resultaten overmorgen: innovatie
- Aantrekken/vasthouden van bedrijven en talent
- Duurzame verbetering van brede welvaart

Dank voor uw aandacht

r.p.stolk@rug.nl

university of
 groningen

justina tamme school
 of digital society, technology
 & artificial intelligence

